

Tłumaczenie poświadczone z języka hiszpańskiego

[przyp. tłum.: przedmiotem tłumaczenia jest tekst niesygnowany w języku hiszpańskim; na wszystkich stronach w lewym górnym marginesie widnieje herb Hiszpanii z podpisem „ADMINISTRACJA WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI”; w tle każdej strony widnieje słowo „KOPIA”; w tłumaczeniu zachowano oryginalny układ i numerację stron] -/-

SKARGA KASACYJNA I NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWA PROCESOWEGO/2678/2015

SĄD NAJWYŻSZY IZBA CYWILNA GABINET TECHNICZNY

Wyrok 608/2017 z 15 listopada. CIP 2678/2015

CZĘŚCIOWE UNIEWAŻNIENIE KREDYTU HIPOTECZNEGO W WALUCIE OBCEJ Z POWODU BRAKU TRANSPARENTNOŚCI

Plenum Pierwszej Izby Sądu Najwyższego uwzględniło skargę kasacyjną wniesioną przez kredytobiorców od wyroku Sądu Okręgowego w Madrycie, który oddalił pozew, w którym wnoszono o stwierdzenie nieważności klauzul walutowych umowy kredytu hipotecznego zawartej z Barclays Bank.

Wyrok dostosowuje doktrynę Pierwszej Izby do orzecznictwa TSUE [Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej], który w przypadku Banif Plus Bank (wyrok z 3 grudnia 2015 roku) uznał, że operacje wymiany walut, będące elementem posiłkowym kredytu, którego celem nie jest inwestycja, nie stanowią instrumentu finansowego odmiennego od samego kredytu, a jedynie nieodłączny sposób jego realizacji. Z uwagi na fakt, iż definicja instrumentów finansowych, w celach zastosowania przepisów w sprawie rynku papierów wartościowych jest kwestią regulowaną przez Prawo Unijne (Dyrektywa MiFID), którą sądy hiszpańskie powinny stosować zgodnie z orzecznictwem TSUE, konkluduje się, że kredyt hipoteczny w walucie nie jest instrumentem finansowym regulowanym przez Ustawę o Rynku Papierów Wartościowych.

To nie zwalnia instytucji finansowych, które udzielają tego rodzaju kredytów z obowiązku informowania, który nakładają przepisy o transparentności banków oraz o ochronie konsumentów i użytkowników w przypadkach, gdy pożyczkobiorca prawnie uważany jest za konsumenta.

Izba odrzuca możliwość jakoby kontrowersyjne klauzule walutowe miałyby być przedmiotem indywidualnych negocjacji i byłyby z tego powodu wyłączone z obszaru zastosowania Dyrektywy o nieuczciwych warunkach. Chodzi o klauzule, które definiują główny przedmiot umowy, w odniesieniu do których występuje specjalny obowiązek transparentności i odnośnie których instytucje finansowe powinny udostępnić kredytobiorcom wystarczające informacje, by zrozumieli oni nie tylko ich formalną i gramatyczną treść, ale również ich konkretny zakres oraz by mogli podjąć uzasadnione i rozważne decyzje.

Fakt, iż kredyty walutowe zostały wyłączone z przepisów MiFID nie oznacza, że nie są one złożonym produktem pod względem kontroli transparentności. Wyrok wprowadza kryteria wyroku TSUE z 20 września 2017 roku (przypadek Andriciuc) i zakłada, że pomimo, iż przeciętny konsument może przewidzieć ryzyko pewnego wzrostu raty kredytu na skutek wahań kursu walut bez potrzeby szczególnego udzielania mu informacji,

SKARGA KASACYJNA I NARUSZENIE PRZEPISÓW PARWA PROCESOWEGO/2678/2015

nie dzieje się tak samo w odniesieniu do pozostałych ryzyk powiązanych z tego rodzaju kredytami hipotecznymi. W ich przypadku, wahanie kursu waluty powoduje konieczność ciągłego przeliczania kapitału udzielonego kredytu, co sprawia, że pomimo spłacania okresowych rat, kredytobiorca może być dłużny kapitał w euro większy od tego, który został mu przekazany w chwili zawarcia umowy kredytowej. Nawet jeśli dopełni się obowiązku płacenia rat, bank będzie mógł uznać kredyt za natychmiastowo wymagalny, jeśli euro ulegnie dewaluacji powyżej pewnych granic w stosunku do waluty obcej.

W przypadku środka odwoławczego, instytucja bankowa nie wyjaśniła odpowiednio kredytobiorcom ryzyk powiązanych z klauzulami dotyczącymi denominacji kredytu w walutach i jego równowartości w euro, które jest walutą, w której uzyskują oni swoje dochody, ani o poważnych konsekwencjach związanych ze zmaterializowaniem tego rodzaju ryzyk. Kredytobiorcy nie tylko muszą spłacać raty wyższe o około 50% w stosunku do kwoty początkowej, pomimo obniżenia oprocentowania, ale dodatkowo, z racji skorzystania przez bank z prawa do stwierdzenia natychmiastowej wymagalności kredytu ze względu na fakt braku możliwości dalszego spłacania rat, kwota w euro, która została od nich zażądana jako kwota kapitału pozostałego do spłaty w hipotecznym postępowaniu egzekucyjnym, znacząco przekracza kwotę, która została wpłacona na ich rachunek w euro z tytułu udzielenia kredytu.

Brak transparentności klauzul walutowych wywołał u kredytobiorców poważny zamęt, sprzeczny z wymogami dobrej woli, gdyż ignorując poważne ryzyka, które niesło za sobą zawarcie umowy kredytowej, nie mogli oni porównać oferty kredytu hipotecznego w walucie z innymi kredytami, co pogorszyło ich sytuację finansową i prawną. Przewidziana w umowie możliwość zmiany waluty, pomimo, iż stanowi swego rodzaju mechanizm ograniczający ryzyko wahań w przypadkach przewidywalnej aprecjacji waluty w bliskiej przyszłości, nie eliminuje wspomnianych ryzyk, ani nie zwalnia banku z jego obowiązku zachowania transparentności w przekazywaniu informacji przedumownych jego potencjalnym klientom oraz w treści klauzul kredytu hipotecznego.

W konsekwencji, izba uważa, że kwestionowane klauzule nie przechodzą kontroli transparentności i uchyla zaskarżony wyrok, stwierdzając częściową nieważność kredytu oraz usunięcie odniesień do denominacji kredytu w walutach, który staje się kredytem udzielonym w euro i spłacanym w euro. Zgodnie z powyższym, uznaje, że całkowite unieważnienie stanowiłoby poważną szkodę dla konsumenta, który byłby zobowiązany jednorazowo zwrócić całość kapitału pozostałego do spłaty oraz że częściowe unieważnienie jest możliwe ze względu na system umowy przewidziany w kredycie hipotecznym.

Gabinet Techniczny, Wydział Cywilny
Listopad 2017r.

SKARGA KASACYJNA I NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWA PROCESOWEGO/2678/2015

SKARGA KASACYJNA I NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWA PROCEROWEGO NR: 2678/2015

Sędzia Referent: Szanowny Pan Rafael Sarazá Jimena

Sekretarz Sądowy: Szanowny Pan Luis Ignacio Sánchez Guiu

SĄD NAJWYŻSZY
Izba Cywilna
PLENUM

Wyrok Nr 608/2017

Szanowni Panowie i Pani

Pan Francisco Marín Castán, przewodniczący

Pan José Antonio Seijas Quintana

Pan Antonio Salas Carceller

Pan Francisco Javier Arroyo Fiestas

Pan Ignacio Sancho Gargallo

Pan Francisco Javier Orduña Moreno

Pan Rafael Sarazá Jimena

Pan Eduardo Baena Ruiz

Pan Pedro José Vela Torres Pani M.ª Ángeles Parra Lucán

Madryt, dnia 15 listopada 2017r.

Niniejsza Izba na posiedzeniu Plenum, rozpoznała nadzwyczajny środek odwoławczy z powodu naruszenia prawa procesowego oraz skargę kasacyjną od wyroku 157/2015 z 14 kwietnia wydanego w stopniu apelacyjnym przez Ósmy Wydział Sądu Okręgowego w Madrycie w wyniku postępowania zwyczajnego nr

SKARGA KASACYJNA I NARUSZENIE PRZEPISÓW PRAWA PROCESOWEGO/2678/2015

1201/2013 przeprowadzonego przez Sąd Pierwszej Instancji numer 84 w Madrycie w sprawie unieważnienia kredytu hipotecznego w walucie.

Środek odwoławczy został wniesiony przez Pana XXX oraz Panią YYY, reprezentowanych przez pełnomocnika procesowego, Panią Sharon Rodríguez de Castro Rincón, przy asyście adwokata, Pani Patricii [*Patricia*] Gabeiras Vázquez.

Stroną pozwaną jest Caixabank S.A., reprezentowany przez pełnomocnika procesowego, Panią Adelę [*Adela*] Cano Lantero, przy asyście adwokata, Pana Francisco Javier Fernández Bermudez.

Sędzią referentem był Szanowny Pan Rafael Sarazá Jimena

OKOLICZNOŚCI FAKTYCZNE

PUNKT PIERWSZY.- *Przebieg postępowania w pierwszej instancji*

1.- Pełnomocnik procesowy, pani Sharon Rodríguez de Castro, w imieniu i reprezentując pana XXX oraz panią YYY, złożyła w postępowaniu zwykłym pozew przeciwko Barclays Bank S.A., w którym zwróciła się z wnioskiem o wydanie wyroku:

«[...] w którym:

» a) Zostanie orzeczone częściowe unieważnienie umowy podpisanej w formie aktu notarialnego, w części dotyczącej walut, orzekając jednocześnie w sposób integracyjny, że kwotę zadłużenia stanowi pozostałe do spłacenia saldo kredytu hipotecznego przeliczonego na euro, wynikające z pomniejszenia kwoty kredytu wynoszącej 260 755 euro o kwotę spłaconą z tytułu kapitału oraz odsetek również w euro, zasądzając od Barclays wszystkie koszty wynikające z tegoż orzeczenia.

» b) Zastępczo, na wypadek nieuwzględnienia częściowego unieważnienia wymienionych klauzul, uważając, że kredyt nie mógłby dalej funkcjonować jako kredyt konwencjonalny, w interesie tej strony będzie orzeczenie całkowitego unieważnienia umowy kredytowej „w walucie” z zabezpieczeniem hipotecznym zawartej przez strony na mocy aktu notarialnego z dnia 31 lipca 2008 roku oraz o zasądzenie wobec instytucji obowiązku udzielenia tradycyjnego kredytu hipotecznego w euro w oparciu o te same warunki, które zostały uzgodnione w akcie notarialnym w odniesieniu do odsetek, które zostały ustalone w wysokości LIBOR+ 0,82, by zapobiec przypadkowi niewykonalności orzeczenia, z uwagi na fakt, iż warunki rynkowe mogą uniemożliwić moim mocodawcom dostęp do finansowania zewnętrznego celem zwrotu kwoty kapitału, który mój mocodawca byłby zmuszony zwrócić z racji orzeczenia całkowitego unieważnienia.

